تازه‌های اقتصاد
دوشنبه ۱۲ مرداد ۱۴۰۵ شماره ۹۱

مهار تورم؛ اولویتی که نباید قربانی فشار برای افزایش تسهیلات شود

(صفحه ۳)

در شرایط جنگی نمی‌توان نسخه اقتصاد آزاد پیچید

(صفحه ۲)

کیف پول ایران کلید خورد

در سال‌های اخیر توسعه ابزارهای پرداخت دیجیتال به سمت ساده‌تر شدن دسترسی کاربران حرکت کرده است؛ به‌گونه‌ای که حالا بخشی از خدمات بانکی و پرداختی بدون نیاز به اینترنت نیز در دسترس قرار گرفته است. «کیف پول ایران» یکی از این ابزارهاست که امکان انجام برخی تراکنش‌های مالی را از طریق تلفن همراه و کد دستوری فراهم می‌کند.

برای استفاده از این کیف پول، کاربران کافی است کد دستوری ۹۸#* را با تلفن همراه خود شماره‌گیری کنند. ثبت‌نام در این سامانه با وارد کردن کد ملی و استفاده از سیم‌کارتی که به نام فرد است انجام می‌شود و پس از آن، امکان شارژ کیف پول از طریق کارت بانکی فراهم خواهد بود.

کاربران پس از فعال‌سازی کیف پول ایران می‌توانند موجودی خود را مشاهده کنند، برای دیگران وجه ارسال کنند یا موجودی کیف پول را از طریق شماره شبا به حساب بانکی منتقل کنند. انتقال وجه نیز با وارد کردن شماره تلفن همراه فرد مقصد انجام می‌شود و نتیجه هر تراکنش از طریق پیامک ارسالی از سرخط IRANWALLET به کاربر اطلاع داده خواهد شد.

یادداشت روز

حمایت از تولید با پول‌پاشی ممکن نیست

احمد بیگدلی
نماینده مجلس

این روزها با تشدید مشکلات تولید و تجارت، برخی راه‌حل را در افزایش تسهیلات بانکی و تسهیل بیشتر تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی می‌دانند. در حالی که واقعیت اقتصاد ایران نشان می‌دهد حل مشکلات تولید و تجارت، صرفاً در اختیار بانک مرکزی نیست بلکه تحریم‌ها، قوانین و مقررات، زیرساخت‌های اقتصادی، ارتباطات تجاری با جهان، منابع مالی و بسیاری عوامل دیگر در وضعیت امروز اقتصاد نقش حیاتی دارند و بانک مرکزی تنها یکی از بازیگران این میدان است.

البته نقش این نهاد را نیز نمی‌توان نادیده گرفت. بانک مرکزی از طریق کنترل تورم، مدیریت نقدینگی، سیاست‌گذاری پولی و نظارت بر نظام بانکی می‌تواند زمینه‌ای برای ثبات اقتصادی فراهم کند؛ ثباتی که پیش‌نیاز رونق تولید و تجارت است؛ اما انتظار اینکه این نهاد به تنهایی همه مشکلات فعالان اقتصادی را برطرف کند، نگاهی غیرواقع‌بینانه است.

یکی از مطالباتی که گاه مطرح می‌شود، رهاسازی کامل بازار ارز و حرکت به سمت نظام ارزی شناور است. این در حالی است که شناورسازی ارز، پیش‌شرط‌هایی دارد که اقتصاد ایران هنوز از آن برخوردار نیست. ثبات تورم، ذخایر ارزی مناسب، بازار عمیق ارز و کاهش اثرگذاری ریسک‌های سیاسی و بین‌المللی از مهم‌ترین الزامات چنین سیاستی هستند. در شرایطی که اقتصاد کشور همچنان با تحریم، نوسانات شدید ارزی و نااطمینانی‌های سیاسی مواجه است، کنار گذاشتن مدیریت بازار ارز می‌تواند به بی‌ثباتی بیشتر و افزایش تورم منجر شود.

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

پرداخت ۱.۳ همت وام ودیعه و تعمیرات مسکن برای جبران خسارات جنگ

مجوز واردات ماشین آلات بدون تخصیص ارز به صادرکنندگان خدمات فنی

واریز دومین مرحله وام ۷۵ میلیون تومانی بازنشستگان کشوری

ابلاغ دستورالعمل گواهی سپرده ارزی ویژه سرمایه‌گذاری

معاون پیشین وزیر اقتصاد:

درشرایط جنگی نمی‌توان نسخه اقتصاد آزاد پیچید

حیدر مستخدمین‌حسینی، معاون اسبق وزیر امور اقتصاد و دارایی با اشاره به انتقاداتی که درباره تأمین ارز مطرح می‌شود، اظهار کرد: در شرایط فعلی، اولویت اصلی بانک مرکزی باید تأمین ارز مورد نیاز کالاهای اساسی، دارو و معیشت مردم باشد. بانک مرکزی نیز اعلام می‌کند که منابع ارزی وجود دارد، اما به دلیل محدودیت‌ها، این منابع ابتدا به کالاهای اساسی اختصاص می‌یابد و طبیعی است که در چنین شرایطی امکان پاسخگویی هم‌زمان به همه نیازهای ارزی وجود نداشته باشد.

> " زمانی که کشور در وضعیت جنگ یا شرایط مشابه قرار دارد، دولت ناچار است سیاست‌گذاری، نظارت و مدیریت منابع ارزی را در اختیار داشته باشد و نمی‌توان انتظار داشت بازار ارز به طور کامل آزاد و بدون نظارت اداره شود "

وی افزود: برخی واحدهای بزرگ صنعتی برای اجرای پروژه‌های خود، از پیش تأمین مالی خارجی یا استفاده از منابع ارزی خارج از کشور را پیش‌بینی کرده‌اند. از این رو، در شرایط فعلی که کشور با محدودیت منابع ارزی مواجه است، نمی‌توان انتظار داشت بانک مرکزی ارز مورد نیاز همه پروژه‌های صنعتی را نیز تأمین کند. به گفته وی، در وضعیت جنگی ظرفیت ارزی کشور محدود است و این منابع باید متناسب با اولویت‌های ملی مدیریت و تخصیص یابد.

مستخدمین حسینی با اشاره به پیشنهادهایی مبنی بر آزادسازی بازار ارز و کاهش محدودیت‌های ارزی گفت: چنین دیدگاهی متعلق به اقتصاد آزاد و رقابتی است، نه اقتصادی که در شرایط جنگی قرار دارد. زمانی که کشور در وضعیت جنگ یا شرایط مشابه قرار دارد، دولت ناچار است سیاست‌گذاری، نظارت و مدیریت منابع ارزی را در اختیار داشته باشد و نمی‌توان انتظار داشت بازار ارز به طور کامل آزاد و بدون نظارت اداره شود.

بررسی ترکیب پول و شبه پول از ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۴

نقدینگی نقدتر شد

نقدینگی یک متغیر یکدست نیست؛ بخشی از آن در قالب «پول» نگهداری می‌شود که درجه نقدشوندگی بسیار بالاتری دارد و می‌تواند سریع‌تر وارد بازار کالا، خدمات، ارز، طلا، مسکن یا سایر دارایی‌ها شود؛ بخش دیگر در قالب «شبه‌پول» قرار دارد که عمدتاً سپرده‌های مدت‌دار و منابع ماندگارتر بانکی را دربر می‌گیرد و در شرایط عادی سرعت انتقال پایین‌تری به بازارها دارد. از این زاویه، پرسش اصلی این گزارش آن نیست که نقدینگی چقدر رشد کرده، بلکه این است که نقدینگی در چه شکلی نگهداری شده و این شکل نگهداری چه پیامی برای ثبات پولی، رفتار سپرده‌گذاران، ریسک نقدینگی بانک‌ها و انتقال فشارهای تورمی دارد.

در تعریف آماری بانک مرکزی، نقدینگی از دو جزء اصلی تشکیل می‌شود: پول و شبه‌پول. پول شامل اسکناس و مسکوک در دست اشخاص و سپرده‌های دیداری است؛ یعنی منابعی که تقریباً بلافاصله قابلیت خرج شدن، انتقال یا تبدیل به دارایی‌های دیگر را دارند. شبه‌پول عمدتاً شامل سپرده‌های مدت‌دار و منابعی است که درجه ماندگاری بیشتری در شبکه بانکی دارند. بنابراین، اگرچه پول و شبه‌پول هر دو بخشی از نقدینگی‌اند، اما از منظر رفتار اقتصادی، اثر یکسانی بر تورم، بازار ارز و ریسک نقدینگی بانک‌ها ندارند. پول، نقدشونده‌تر و واکنش‌پذیرتر است؛ شبه‌پول، در صورت اتکا به اعتماد و نرخ‌های واقعی مناسب، می‌تواند نقشی تثبیت‌کننده‌تر در شبکه بانکی داشته باشد.

پیگیری قضایی متخلفان ارزی تشدید شد

بانک مرکزی در بخشنامه‌ای جدید به شبکه بانکی ابلاغ کرده است که با صادرکنندگانی که پس از پایان مهلت قانونی، تعهدات ارزی خود را ایفا نکنند، برخورد قضایی انجام شود. اگر میزان تعهد ارزی ایفا نشده بیش از ۳ میلیون یورو باشد، پرونده به دادستانی ارجاع می‌شود و اگر کمتر از این رقم باشد، به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال خواهد شد.

همچنین تأکید شده است مدیران بانک‌ها در صورتی که برای وصول ارزهای تخصیص‌یافته اقدامات قانونی لازم را انجام ندهند، به هیأت انتظامی بانک‌ها معرفی خواهند شد.

در این بخشنامه بر برخورد با واردکنندگانی که پس از دریافت ارز و خدمات دولتی به تعهدات خود عمل نکنند، از جمله وارد نکردن کالا یا کاهش کمّی و کیفی آن، تأکید شده است. در این موارد، شبکه بانکی موظف است گزارش تخلف را همراه با مستندات به مراجع ذیربط ارسال و موضوع را تا حصول نتیجه پیگیری کنند.

این دستورالعمل در راستای اجرای مصوبات هیأت ویژه قوه قضائیه برای مقابله با مفاسد اقتصادی و تشدید نظارت بر بازگشت ارز و مصرف صحیح منابع ارزی کشور به شبکه بانکی ابلاغ شده است.

مهارتورم؛ اولویتی که نباید قربانی فشار برای افزایش تسهیلات شود

آلبرت بغزیان، اقتصاددان با اشاره به برخی انتقادها نسبت به سیاست‌های بانک مرکزی در حوزه تسهیلات و ثبت سفارش، اظهار کرد: مهم‌ترین وظیفه بانک مرکزی در هر اقتصادی حفظ ثبات پولی و کنترل تورم است. در شرایطی که اقتصاد ایران همچنان با نرخ‌های بالای تورم و محدودیت منابع ارزی روبه‌روست، طبیعی است که بانک مرکزی از ابزارهای سیاست پولی برای کنترل رشد نقدینگی و جلوگیری از افزایش فشارهای تورمی استفاده کند.

> **" اگر بدون توجه به منابع موجود، محدودیت‌های اعتباری برداشته شود و تسهیلات به صورت بی‌ضابطه افزایش یابد، نتیجه آن رشد نقدینگی و تشدید تورم خواهد بود؛ اتفاقی که در نهایت بیشترین آسیب را به تولید، سرمایه‌گذاری و معیشت مردم وارد می‌کند "**

وی افزود: یکی از مهم‌ترین ابزارهای بانک مرکزی برای مهار تورم، اعمال سیاست‌های پولی انقباضی و مدیریت رشد ترازنامه بانک‌هاست. اگر بدون توجه به منابع موجود، محدودیت‌های اعتباری برداشته شود و تسهیلات به صورت بی‌ضابطه افزایش یابد، نتیجه آن رشد نقدینگی و تشدید تورم خواهد بود؛ اتفاقی که در نهایت بیشترین آسیب را به تولید، سرمایه‌گذاری و معیشت مردم وارد می‌کند.

بغزیان با بیان اینکه بخشی از منابع بانک‌ها به دلیل مطالبات غیرجاری و بدهی‌های کلان از چرخه تأمین مالی خارج شده است، گفت: بانک‌ها طی سال‌های گذشته تسهیلات قابل توجهی پرداخت کرده‌اند، اما بخش مهمی از این منابع هنوز به شبکه بانکی بازنگشته است. در چنین شرایطی، بانک مرکزی حق دارد از بانک‌ها بخواهد ابتدا وضعیت مطالبات معوق و بدهکاران بزرگ را تعیین تکلیف کرده و سپس به دنبال افزایش اعتبارات باشند.

وی ادامه داد: در مورد مشتریان عادی، بانک‌ها معمولاً با استفاده از وثایق و ضامن‌ها مطالبات خود را وصول می‌کنند، اما در خصوص برخی بدهکاران کلان این اتفاق رخ نداده و همین موضوع یکی از عوامل ناترازی شبکه بانکی است؛ بنابراین انتظار اینکه بانک مرکزی بدون اصلاح این وضعیت منابع جدید در اختیار بانک‌ها قرار دهد، با اصول سیاست‌گذاری پولی سازگار نیست.

تعهد ۱۱۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت برای تامین کالابرگ

هرچند به گمان برخی با مبلغ کالابرگ نمی‌تواند سهم زیادی از تامین مایحتاج خانوارها داشته باشد ولی دولت برای تامین این مبلغ، زیر بار تعهد مالی هزار هزار میلیارد تومانی رفته. آن هم در شرایطی که در بخش وصول درآمدهای پیش بینی شده در سال جاری با مشکلات ویژه‌ای روبروست.

دولت از سال گذشته طرح کالابرگ جدید را آغاز کرد که بر مبنای آن هر ماه یک میلیون تومان به ازای هر نفر، امکان خرید برای خانوارها مهیا می‌شود. بار مالی طرح کالابرگ جدید که بعد از حذف ارز ترجیحی، آغاز شد، ۹۰ هزار میلیارد تومان در ماه یا یک هزار و ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در سال برآورد می‌شود.

در کنار این طرح، دولت برنامه‌های حمایتی دیگر مثل پرداخت یارانه نقدی، خرید تضمینی گندم، پرداخت یارانه آرد و نان، یارانه سلامت، کمک به مستمری بگیران کمیته امداد و بهزیستی و همین طور طرح‌های دیگر حمایتی را برعهده دارد؛ که به بیش از یک هزار و ۲۰۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد.

امسال سازمان هدفمندی یارانه‌ها قرار است طبق پیش بینی‌ها، ۳۰۰ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی به خانوارهای مشمول پرداخت کند. در کنار این اعتبار، دولت باید ۲۹۸ هزار میلیارد تومان نیز صرف یارانه نان کند؛ که این عدد ۲۰ درصد بیشتر از یارانه سال گذشته است. بخشی از اعتباراتی که دولت باید هزینه کند به واردات گندم اختصاص دارد که عدد آن ۱.۲ میلیارد دلار برآورد می‌شود. یارانه دارو هم با کمی افزایش نسبت به سال گذشته یعنی حدود ۲ درصد، ۸۵ هزار میلیارد تومان برآورد شده است.

روایت شبکه پرداخت از تغییر الگوی مصرف خانوارها در شرایط جنگی

داده‌های شبکه شاپرک نشان می‌دهد تحولات ناشی از جنگ اسفند ۱۴۰۴ و تداوم نااطمینانی اقتصادی، الگوی مصرف خانوارها را به‌طور محسوسی تحت تأثیر قرار داده است؛ تغییری که از کاهش ارزش حقیقی تراکنش‌ها و برهم خوردن الگوی فصلی تقاضا تا جابه‌جایی جغرافیایی بخشی از مصرف را در بر می‌گیرد. بررسی این داده‌ها نشان می‌دهد شبکه پرداخت، علاوه بر ایفای نقش عملیاتی در انجام مبادلات، امروز به یکی از مهم‌ترین منابع رصد رفتار اقتصادی خانوارها تبدیل شده است.

بر اساس داده‌های منتشرشده از شبکه شاپرک، تعداد تراکنش‌های الکترونیکی طی ۱۳ سال گذشته از ۵ میلیارد به ۵۲ میلیارد تراکنش رسیده و مجموع مبالغ تراکنش‌ها از ۶۳۳ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۲ به بیش از ۲۵،۰۵۲ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۴ افزایش یافته است؛ رشدی ۳۸۶۰ درصدی که بخش قابل توجهی از آن به تورم سالانه مربوط می‌شود و ارزش حقیقی این تراکنش‌ها طی این دوره، رشد به‌مراتب محدودتری را تجربه کرده است.

داده‌های خرداد ۱۴۰۵ شاپرک از تغییری حکایت دارد که فراتر از نوسان‌های معمول فصلی است. نسبت ارزش تراکنش‌های الکترونیکی به حجم نقدینگی که در سال‌های گذشته معمولاً همزمان با خریدهای پایان سال افزایش می‌یافت، این بار مسیر متفاوتی را طی کرد.

برنامه ویژه ژاپن و آمریکا برای مهار سقوط «ین»

به نقل از الجزیره قرار است ساتسوکی کاتایاما، وزیر دارایی ژاپن؛ امروز بیانیه‌ای درباره برنامه ویژه توکیو و واشنگتن برای اتخاذ اقداماتی در بازار ارز به منظور جلوگیری از تضعیف بیشتر پول ملی ژاپن (ین) با یکدیگر منتشر کنند.

خبرگزاری بلومبرگ به نقل از یک منبع آگاه نوشت که متن این بیانیه هنوز در دست تهیه است و در همین حال، ژاپن گفت‌وگوهای خود با فعالان بازار را برای تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران به راهبرد رشد اقتصادی این کشور افزایش داده است.

از سوی دیگر، رویترز هم به نقل از دو مقام ژاپنی نوشت که کاتایاما روز دوشنبه اعلام

خواهد کرد که توکیو و واشنگتن به‌طور مشترک در بازار ارز مداخله کرده‌اند تا از سقوط ین به پایین‌ترین سطح خود در ۴۰ سال گذشته جلوگیری کنند.

این دو مقام افزودند که انتظار می‌رود کاتایاما بر عزم دو کشور برای مقابله با کاهش بیش از حد ارزش ین تأکید کند.

جمعه گذشته، مقامات ژاپنی در معاملات نیویورک اقدام به خرید ین و فروش دلار کردند.

دلار طی هفته‌های اخیر تا حدود ۱۶۴ ین افزایش یافت که بالاترین سطح آن از سال ۱۹۸۶ محسوب می‌شود و فشار بر دولت ژاپن برای مداخله در بازار را افزایش داد.

روزنامه فایننشال تایمز نیز گزارش داد که وزارت خزانه‌داری آمریکا در اقدامی کم‌سابقه برای حمایت از ین، این ارز را خریداری کرده است؛ ارزی که به پایین‌ترین سطح خود در حدود چهار دهه گذشته رسیده بود.

بحران اشتغال نسل جدید؛ بمب ساعتی جهانی

هنگامی که خبرهای مربوط به اختلال، لغو یا تقلب در آزمون‌های ورودی بزرگ و سراسری در کشورهای مختلف شنیده می‌شود، نظیر آنچه که به تازگی در هند رخ داده، افکار عمومی معمولا آن را یک «رسوایی اداری» یا «ضعف نظارتی» تعبیر می‌کند. با این حال، تعلیق موقت پلتفرم‌های ارتباطی مانند تلگرام توسط دولت‌ها در برخی کشورها برای جلوگیری از انتشار سوالات افشا شده، نشان‌دهنده ابعاد امنیتی و سیاسی این بحران است.

در واقع این رویدادها لرزه‌های اولیه از یک گسل عمیق‌تر ساختاری در بازار کار جهانی هستند. امروز، میلیون‌ها جوان در سراسر دنیا در چرخه‌ای گرفتار شده‌اند که در آن، درس می‌خوانند، در آزمون‌های فرساینده شرکت می‌کنند، مدرک می‌گیرند، اما در نهایت پشت درهای بسته بازار کار متوقف می‌شوند.

داده‌های سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهند که شکاف میان خروجی نظام‌های آموزشی و نیازهای واقعی بازار، به شکلی بی‌سابقه در حال دهن‌کجی به نسل جدید است. برای درک بهتر این چالش، باید وضعیت اشتغال، آموزش و مهارت‌های نسل جوان را در گزارش‌های معتبر بین‌المللی ارزیابی کرد.

سرمایه‌گذاران میان سرخوشی و وحشت گیج شدند

هرج و مرج در بورس‌های جهانی

بورس‌های بین‌المللی در روزهای پایانی ژوئیه ۲۰۲۶، یکی از شدیدترین دوره‌های نوسان و رفتارهای هیجانی را ثبت کردند. بازارها که ابتدا تحت تأثیر ریزش سنگین ارزش سهام شرکت‌های تولیدکننده تراشه در ایالات متحده و آسیا قفل شده بودند، ناگهان با انتشار گزارش‌های مالی درخشان غول‌های فناوری، «مایکروسافت» و «آمازون»، با جهشی تاریخی روبه‌رو شدند. این تغییر فاز ناگهانی از وحشت به سرخوشی، تحلیل‌گران حرفه‌ای را نیز در تفسیر روند آینده بازار سردرگم کرده است.

مایکروسافت در گزارش رسمی نتایج سه‌ماهه چهارم سال مالی ۲۰۲۶ خود اعلام کرد که درآمد کل این شرکت با رشد ۱۸ درصدی نسبت به سال گذشته به ۹۰ میلیارد دلار رسیده است. همچنین درآمد بخش «مایکروسافت کلاود» با جهش ۲۷ درصدی، رقم خیره‌کننده ۵۹/۳ میلیارد دلار را ثبت کرد.

ویدیو

